

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 15.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštne ček, uradu štev. 13.633.

Zamujen trenutek.

Ko smo morali konstatirati, kako se
dnevno slabša gospodarsko stanje Slo-
venije in kako so ostali vsi pozivi na
vlado, da odneha s svojim davčnim vi-
jakom, brezuspešni, tedaj smo naslovili
na SLS kot zakonito zastopnico sloven-
skega naroda poziv, da vstopi v vlado.

Toda naš poziv je bil ošabno zavržen,
ker da SLS ne dela kupčij z načeli.
Posledica tega nepristnega ponosa je
bila, da je bila sestavljena vlada sporaz-
uma brez Slovencev. Nadaljnja logična
posledica tega je bila, da se v vsej dolgi
dobi, ko je zavladal vsled še nepremaga-
nega nezaupanja med obema vladnima
strankama popoln zastoj v političnem
življenju, da v vsej tej dobi niso bile
niti najmanjše upravljanje potrebe Slo-
venije. Nasprotno je ravno v tej dobi naj-
bolj občutno pritisnil davčni vijak in iz-
tisnil iz Slovenije najmanj 50 milijonov,
ki bi jih SLS lahko Sloveniji prihranila,
če bi bila v vladi. Drago je torej plačal
slovenski narod slavno načelo SLS in
dvomimo, da je le en davkoplačevalec
mnenja, da so ta načela v resnici toliko
vredna.

Ker je SLS naš poziv za vstop v vlado
odklonila in se ni hotela poslužiti pod-
pore, ki smo jo ji v interesu slovenskega
gospodarstva nudili, smo seveda s svojim
apelom prenehali, dobro vedoč, da ni
v današnjem trenutku, ko bo SLS svoj ne-
pristni ponos še globoko obžalovala.

Mislimo, da se ne motimo, če pravimo,
da je ta trenutek že prišel in da ne bi
klerikalni demonstiranti tako togotno
žvižgali in »Slovenec« tako vzorno lagali,
če ne bi bila SLS prepričana, da je za-
mudila pravi trenutek in da ne more
računati, da bi ta trenutek še kdaj
prišel.

SLS ni hotela v vlado, da brani osnovne
gospodarske potrebe slovenskega naroda.
S tem je SLS slovenski narod prisilila,
da si poišče oporo drugje. Zakaj jasno
je, da ni bila vlada sporazuma postavljena
samo zato, da bi opozicija triumfirala.
Kadar se zgodi tako velika izprememba
v državni notranji politiki, da se vzame
ministre iz stranke, ki je bila pod Ob-
znano, potem se je to zgodilo iz nad vse
utemeljenih državnih potreb, ki ne izgi-
nejo v par mesecih. In pribiti treba, da
ni niti SLS in nobena druga opozicijska
stranka povedala, kaj bi bilo v danih
razmerah boljše od sedanjega vladnega
sporazuma. Tiste teoretične sanjarije, da se
še enkrat povrne situacija, ki je omo-
gočila Davidovičovo vlado, so prazne
čene, ki spadajo v koš. Z vstopom St.
Radića v vlado je postalo to še jasnejše
in danes računa s padcem vlade sporaz-
uma samo sanjač, največ ali špekulant.

Vsak resen človek pa ve, da bo ob-
stojala vlada sporazuma še dolgo, ker je
ta vlada nujna in ker trenutno ni boljše
in realne kombinacije.

In ves ta čas bo slovenski narod brez
zastopstva v vladi? Vso to dolgo dobo
naj bo Slovenija pozabljena? Ali smo
mar v resnici tako bogati, da nam je vse-
eno, kako se dele državne dobrine iz
Beograda?

Prepričani smo, da je tudi v vrstah SLS
le malo ljudi, ki bi bili tega mnenja, da
je vseeno, če je Slovenija zastopana v
vladi ali ne. Nasprotno smo prepričani,
da stalno raste število pristašev, ki spo-
znajo, da je SLS storila napako, ko ni
stopila v vlado in prepričani smo dalje,
da stalno raste tudi število onih, ki se
boje, da je SLS zamudila ugodni tre-
nutek.

In ko raste to spoznanje, se pričena
Radićev pohod v Slovenijo. Zavoženost
politike SLS postane še jasnejša, Radić-

Italijanski protest.

AVTENTIČNO BESEDILO RADIĆEVEGA GOVORA.

Beograd, 25. nov. Povodom govora, ki
ga je Stjepan Radić imel v Ljubljani so
včeraj posetili zunanega ministra itali-
janski poslanik, turški odpravnik poslov
in zvečer še italijanski poslanik. Vsi ti so
prosili nekatera pojasnila o posameznih
stavkih Radićevega govora, ki so bili ob-
javljani v novinah. Še pred tem pa je
prišel k St. Radiću sotrudnik agence
»Avala«, da dobi od njega točno besedilo
o nekaterih važnih vprašanjih, katerih
se je dotaknil Radić v svojem govoru v
Ljubljani. Pojasnilo, ki ga je Radić vče-
raj opoldne dal, je služilo tudi ministru
zunanjih poslov kot zadosten material
za odgovor turškemu in italijanskemu
poslaniku. Radić je še dopoldne izjavil,
da bo avtentičen tekst govora izšel v
»Domu«. Toda vsled raznih komentarjev,
ki so se širili v mednarodnem svetu, se
mu je zdelo primerno, da poda še pred
tem izjavo glede nekaterih mest v svo-
jem govoru.

Ta izjava se glasi: Danes sem prečital
v časopisih poročila o svojem govoru, ki
sem ga imel v Ljubljani. Kakor običajno,
so tudi ta poročila na mnogih mestih ne-
točna, posebno v beograjskih listih. To
pa radi tega, ker sem rabil večasih slo-
venske besede, večasih celo slovenske
stavke, ki so trdim srbijanskim štokav-
cem seveda bili nejasni. Največ neto-
čnosti je pa v onem delu govora, ki govori
o tem, kako je naš narodni sporazum de-
loval na mednarodni položaj naše države.
Kemal paši so stavljene v usta besede,
ki sem jih jaz govoril Živkoviću, ni pa
dovolj povdarjeno, kako močan utis so
napravili razgovori z merodajnimi tur-

škimi činitelji. Že prej so našo državo
visoko spoštovali in cenili, po narodnem
sporazumu pa tem bolj in od tedaj jo
smatrajo za glavnega političnega faktorja
v Podonavju in na Balkanu.

O državnih mejah Italije sem rekel to:
Italija naglašja, da se ne sme kršiti nje-
nih mej. Menim pa, da je treba upošte-
vati tudi to, da se naših mej istotako ne
sme kršiti. To velja v obče glede vseh
političnih mej v Evropi, ker je vse to za-
pisano in potrjeno v mirovnih in ostalih
mednarodnih pogodbah, ki tvorijo da-
našnje javno pravo Evrope.

O črnih fašistovskih srajcah sem go-
voril to: Čim večja in čim svetlejša je poli-
tika Italije, čim častnejše je mesto, ki ga
Italija zavzema v civilizaciji Evrope, to-
liko bolj nas boli, da so črne srajce, po
mojem mnenju, v neskladu, čisto pa celo
v nasprotju z ostalim italijanskim naro-
dom.

Ta izjava je bila takoj potom radia raz-
poslana na vse strani sveta.

IZJAVA ITAL. POSLANIKA.

Beograd, 25. nov. Italijanski poslanik
Bođero je po svojih posetih pri Pa-
šiću in Ninčiću v razgovoru z novinar-
ji izjavil, da so bili njegovi poseti v zve-
zi z Radićevim govorom v Ljubljani. Na-
dalje pa je Bođero tudi izjavil, da so
odnošaji njegove in naše države zelo
dobri. Ti poseti, ki jih je moral storiti
na ukaz italijanske vlade, ne bodo imeli
nikakih posledic vsled izjave, katero je
St. Radić dal preko zunanega ministra
dr. Ninčića. Politični krogi mislijo, da je
ta incident definitivno likvidiran.

Novi prosvetni minister dela.

KONFERENCA Z RAVNATELJI BEOGRAJSKIH GIMNAZIJ.

Beograd, 25. nov. Na predlog državne-
ga podtajnika v ministrstvu prosvete in
z odobrenjem Stjepana Radića, se je vče-
raj popoldne vršila v prosvetnem mini-
strstvu konferenca, kateri je prisostvo-
valo vseh esem ravnateljev beograjskih
gimnazij. Na konferenci se je obširno raz-
pravljalo o vseh nedostatkih, ki so na
beograjskih zavodih. Konstatirali so, da
gimnazije nimajo zadostnega števila uč-
iteljev. Radi tega imajo n. pr. na eni gim-
naziji profesorji preko 140 nadur, to je,
vsak profesor ima od 4—8 nadur. Vse
gimnazije skupaj imajo 400—500 nadur.
Ker je potreba profesorjev tako velika,
da so radi tega preobloženi z delom dru-
gi profesorji, je bilo predlagano prosvet-
nemu ministru, da se reši to vprašanje
na sledeč način: Oni profesorji, ki radi
nezadostnega števila službenih let po
uredbi prejšnjega prosvetnega ministra
niso mogli biti nastavljeni v Beogradu,
naj se sedaj nastavijo kot honorarni pro-
fesorji. Ako prosvetni minister ta pred-
log sprejme in v tem smislu to vprašanje
reši, pride v Beograd 30 do 40 profesor-
jev, ki so bili po prejšnji uredbi odstav-
ljeni.

Kar se tiče zgradb, so se ravnatelji iz-
razili, da razen druge beograjske gimna-
zije, ki je popolnoma moderno urejena,

vse druge gimnazije niso zadostno
opremljene. Nimajo niti kabinetov, niti
knjižnice, niti drugih prosvetnih institu-
cij, ki bi bile dijakom potrebne za študij.
Zato pa se morajo dijaki učiti vse le iz
mrtev knjig brez praktičnih poskusov.
Poleg tega so težkoče tudi radi prostorov
v zgradbi. Sobe so majhne, zadostne le
za 25 do 30 učencev, dočim jih je sedaj
v njih po 50 ali 60. Gimnazije nimajo
dvorišč, tako da morajo biti dijaki poleti
in pozimi v šolskih sobah ali pa na hod-
nikih. Zato je bil stavljen ministru pro-
svete predlog, naj dobi posojilo in reši
to vprašanje. Te dni bo sklicana anketa
učiteljskih šol v Beogradu, kasneje pa
se bo vršil pregled osnovnih šol. Za vse
šole v državi se bo postopalo po istem
nacinu.

BRIANDU SE NI POSREČILA SESTAVA VLADE.

Pariz, 25. nov. Namera Brianda, da
sestavi levičarsko vlado ni uspela, vsled
odpora socialistov. Zato je Briand vče-
raj posetil predsednika republike in mu
vrnil mandat za sestavo vlade. Popoldne
je predsednik republike pozval predse-
dnika finančne komisije Doumer-a in mu
poveril mandat za sestavo nove vlade.

V pravem trenutku je prišel Radić v
Slovenijo, v nepravem trenutku pa ob-
žaluje SLS svojo napako, ker ni ločila
politike od taktike.

Kako bo popravila SLS to svojo napa-
ko, je končno njena stvar, stvar sloven-
skega naroda pa bo, da bo trpela škoda
le SLS in ne tudi slovenski narod.

Seja finančnega odbora.

PREOBDAČENJE SLOVENIJE.

Beograd, 25. nov. Na včerajšnji seji fi-
nančnega odbora se je nadaljevala de-
bata o dvanajstinah. Govorila sta dr. Lor-
ković in dr. Šećerov, ki je naglašal, da je
finančni minister vodil inflacijsko politi-
ko. Dr. Kulovec je govoril posebno o
obdačenju Slovenije. Na podlagi podat-
kov ministrstva financ je dokazal, da
plača Slovenija eno šestino vseh nepo-
srednih davkov, a od nekaterih drugih
davkov celo eno petino. Slovenija je pla-
čala največ davkov na vojni dobiček, do-
čim Srbija in Črna gora nista plačali niti
enega dinarja. To pa radi tega, ker je v
Srbiji uveden sistem posrednih, a v Slo-
veniji sistem neposrednih davkov. To je
velika krivica, ker v Sloveniji poljedel-
stvo in industrija zelo slabo stojita.

Danes popoldne se debata o dvanajsti-
nah nadaljuje. Dopoldne pa se vrši seja
sekcije za proučevanje uvozne carine.

POSLANEC PUCELJ O RADIĆEVEM SHODU.

Beograd, 25. nov. Voditelj slovenskih
samostojnih kmetov g. Pucelj se je o go-
vorih g. Radića v Sloveniji izjavil, da je
popolnoma zadovoljen o njih uspehu. V
Ljubljani so si inteligentni krogi pred-
stavljali Radića kot demagoga in hujška-
ča, zato so bili popolnoma začudeni in
prijetno presenečeni, ko je začel čisto
stvarno govoriti. Radić je imel v Ljub-
ljani nedvomno velik uspeh. To se je
videlo v soboto zvečer pri sestanku, ka-
teremu so prisostvovali razen uglednih
oseb Zveze slov. kmetijskega ljudstva tu-
di radikali, narodni socialisti in pristaši
Šušteršiča. Na shodu v Narodnem domu
v Ljubljani so bili pristaši prav vseh
strank. V Veliki Loki pa so bili v pre-
težni večini pristaši ZSKL. Da je bil in-
teresa za Radićev govor velik, nam do-
kazuje sijajna udeležba na obeh shodih.
Shoda v Ljubljani se je udeležilo nad
2000 ljudi, enega v Veliki Loki pa okrog
1000 kmetov. Na shod so prišli tudi pri-
staši ljudske stranke, pa so bili popol-
noma mirni. Posebno pažnjo je vzbudil
na shodu v Veliki Loki govor duhovnika
Antona Oblaka. Radić mu je na tem go-
voru čestital. Njegov govor je znak, da
velik del duhovščine ni zadovoljen s po-
litiko SLS. Radić je rekel, da bo še dalje
vodil agitacijo v Sloveniji in da bo me-
seca decembra imel shod v Mariboru.

PAŠIĆ ZOPET V AVDIENCI PRI KRALJU.

Beograd, 25. nov. Včeraj popoldne je
bil predsednik vlade Pašić sprejet v av-
dienco pri Nj. Vel. kralju. Avdienca je
trajala od 5. do 6. ure.

SPREMENBE V PROSVETNEM MINISTRSTVU.

Beograd, 25. nov. St. Radić je včeraj
popoldne izdal ukaz, da so odstavljani
od svojih dotedanjih mest gg. Ivan Češić,
Peter Petrović, Rudolf Pivko, Peter Smi-
čič, Boža Šarenić, ki so bili pridreje-
ni oddelku ministrstva prosvete kot re-
ferenti. Na njihovo mesto pa so postav-
ljeni gg. dr. Čajkovač, Milan Fabijano-
vić, Stjepan Gurupić, Slavko Bartulović.
Ostale izpremembe se izvrše kasneje. —
Včeraj dopoldne je imel sejo ukazni ko-
mitet. Seji so prisostvovali gg. Pašić, St.
Radić, Miša Trifunović, Boža Maksimo-
vić in Krsta Miletić. Razpravljali so o
tem, katere osebe bi postavili na načel-
niška in druga važna mesta v prosvet-
nem ministrstvu. Sprejeto je mnenje St.
Radića. Definitivni odlok bo predložen
plenumu ministrskega sveta.

Spekulacija na tiskovne napake.

Radičev prihod v Ljubljano je spravil čisto iz kontakta »Slovenec«, ki je pozabil na vse svoje nekdanje deklaracije o dostojnosti in prišel pisati na način, ki je bil primeren le za najbolj surovo volilno borbo.

Tako poročila o Radičevem govoru polno neresnic, pa čeprav piše, da je vse zabeleženo točno po stenografskem zapisniku njegovega poročevalca.

Par primerov: Ni Radič dejal, da imamo klerikalne učitelje, ki so izvršni, temveč dejal je, da imamo dobro učiteljsko in da se mu je poročalo, da so tudi klerikalni dobri. Majhna razlika sicer v poročanju, toda značilna.

Ni dejal Radič, da niti bedasti klerikalci niso protidržavni, temveč rekel je, da tudi najbolj bedast klerikalec ni protidržaven. Zopet le majhna razlika, toda tudi značilna.

Najbolj obsodbe vredna pa je spekulacija, ki jo je zagrešil »Slovenec« s tiskovno pomočjo, ki je bila v našem poročilu. V našem poročilu je namreč bilo natiskano:

»Vera je prepričanje, je zavest posameznika, in (mesto ni) pa njegova privatna stvar, kakor kak žepni robc.«

Ni treba biti bogzna kak stilist, da se spozna to tiskovno napako, ker jo vejica, beseda »pa« in zmisel izvajanj jasno kažejo.

Toda gospodje pri »Slovenec« so iskali kost in zato so zagrabil s slastjo tiskovno napako, da so mogli napasti Radiča.

Postopanje »Slovenec« je tem grše, ker se »Slovenec« v istem članku sklicuje tudi na »Politiko«, ki piše debelo tiskano, da je Radič dejal, da je vera javna stvar in ne privatna! To poročilo »Politike« so gospodje že prebrali, ko so napisali v debelih črkah, da je Radič dejal, da je vera privatna stvar kakor kak žepni robc!

Ta konstatcija za poštenjaka zadostuje. »Slovenec« pa se naj ne čudi, če se ljudje sramujejo biti klerikalci in če mi njega ne priznamo kot katoliško glasilo!

Resnici na ljubo.

»Slovenski Narod« je pred par dnevi prinesel sledečo vest:

Zakaj je propadla Jadranska banka v Trstu? Beografsko »Vreme« prinaša senzacionalno vest o tržaški Jadranski banki, ki se nahaja v likvidaciji. Pred svojim pohodom na Rim je baje Mussolini zahteval od vseh bank v Italiji denarno pomoč. Preko poslanca Giunta je zahteval denarno pomoč tudi od Jadranske banke v Trstu, z grožnjo, da banko zatvori, čim se polasti oblasti, ako mu ne proži pomoči. Banka je ponudila Mussoliniju 500.000 lir, Mussolini pa je vztrajal pri prvotni zahtevi, da mu izplača 4.000.000 lir. Končno se je banka uklonila in izplačala celo svoto. Pozneje, ko je Mussolini prevzel oblast, je prosila banka Mussolinija, naj ji vrne denar. Ali Mussolini se je izgovarjal, da nima sredstev. Na ta način je banka ostala brez kritja za veliko svoto in je začela v znanu kritizu. Pismo Mussoliniju Jadranski banki v Trstu se nahaja v rokah g. Frana Mardešića na Visu, ki je akcionar banke in ki ga je pokazal dopisniku »Vremenca«.

Z ozirom na to vest »Slov. Narod« smo od kompetentne strani pooblašeni k izjavi, da je gornja vest od začetka do konca popolnoma izmišljena.

Vzrok propasti Jadranske banke v Trstu je

denunciacija proti temu takrat še slovenskemu zavodu pri italijanskih fašistovskih oblasteh v juliju 1922, ki je bila organizirana od iste jugoslovanske strani, ki je nato skozi dve leti vodila upravno zločinsko kampanjo tudi proti Jadranski banki v Jugoslaviji.

Neposredna posledica denunciacije je bil run na Jadransko banko v Trstu, vsled katerega je morala le-ta v kratkem času izplačati svojim upnikom nad 20.000.000 lir.

Ako se vzame v obzir, da celokupne obveze končno falirane Jadranske banke v Trstu znašajo komaj 20.000.000 lir in ako se ta svota primerja z gornjo, potem vidi vsak slepec, da Jadranska banka v Trstu ne bi bila propadla, da ni bilo denunciacije in njenih posledic.

Treba naglasiti, da je Jadranska banka v Trstu bila znatno oškodovana vsled znanega napada fašistov v letu 1920 na tržaški »Narodni dom«, na Jadransko banko samo in na druge slovenske tržaške zavode. Znanu jugoslovansko gospoda je napravila največjo uslugo italijanskim fašistom s tem, da je l. 1922 potom denunciacije zadala jugoslovanskemu tržiškemu zavodu smrtni udarec v trenutku, ko se je ta zavod začel popravljati od ran, ki jih je bil utrpel v letu 1920 od fašistov.

Pismo iz Varšave.

Varšava, sredi novembra 1925.

Demisija finančnega ministra Vladislava Grabskega. — Gospodarski položaj. — Razdiranje pravoslavne cerkve na Saškem trgu. — Grob neznanega vojaka. — Varšavski magistrat v boju proti poljubovanju.

Vlada gospoda Grabskega je odstopila. Premjer Grabski, ki je skoraj dve leti podpiral poljski zlatnik s svojimi širokimi plečami, je v petek dne 13. novembra poprosil za demisijo. Še tega samega dne pozno zvečer je prezident poljske republike Wojciechowski uslišal njegovo prošnjo in sprejel odstop njegove vlade. Tako se je umaknil iz javnosti najpopularnejši mož današnje Poljske. — Sicer je bilo že od nekaj tednov opažati zaostritev vladne krize, vendar nas je odstop premjera Grabskega presenetil vsled svoje nenadnosti. Poslednji povod k tej nagli odločitvi je bil sklep finančnih krogov, ki so izjavili, da toliko časa ne dajo posojila poljski državi, dokler bo stal na njenem krmilu gospod Grabski. Tudi javnost je smatrala politiko Grabskega za škodljivo, zato je sprejela vest o njegovem odstopu z velikansko olajšavo.

Sam Grabski je podal v svojem pismu, naslovljenem na prezidenta republike, tri glavne faktorje, ki so ga prisilili do opustitve svojega urada. So to padec poljskega zlatnika, neprestano naraščanje brezposelnosti in pa nemožnost sporazuma med političnimi elementi in državo, dokler stoji on na čelu vlade. Prezident Wojciechowski je ponudil marsalu Rataju sestavo novega kabineta. Rataj pa je ponudbo odklonil (in jo je nato sestavil Skrzinski).

Denarna kiza je še vedno pereča. Povsod zaostaja obrat, povsod manjka denarja. V poslednjem času je država nakazala Poljski banki večjo vsoto denarja, ki bi naj se razde-

lil v obliki kredita resnejšem podjelm. Vsi so pričakovali, da bo ta denar trenutno izbrpan z ozirom na veliko pomanjkanje gotovine. Kredit pa, ki ga je dala država, je ostal skoro nedotaknjen, ker le malokatero podjetje more dati popolno garancijo. Večina menic, ki kroži danes v varšavskem trgovskem in industrijskem svetu, so malo ali pa ničvredne, ker jih nikdo ne more izplačati in ker se večinoma menic sploh ne more prodati.

Dve leti razdirajo že v Varšavi na Saškem trgu pravoslavno cerkev, ki so jo postavili Rusi kot znak vzhoda in carizma za časa svojega vladanja na Poljskem. V jeseni leta 1923 so že Poljaki začeli odkrivati kupole na soboru, vendar je delo do današnjega dne zelo malo napredovalo. V poslednjem času so uvedli posebne stroje, ki vrtajo stene in strehe. Ker pa jim tudi to gre prepočasno, so domači pirotehnik poizkusili premakniti uporno zidovje polom dinamita. Uspeh je bil naravnost velikanski. Zidovje stoji, kot je stalo, pač pa so se razletele šipe sosednjih hiš in se je zdrobila dragocena veranda iz inozemskega stekla v angelskem hotelu, kar je prineslo magistratu preko 25.000 Din škode. Seveda je magistrat takoj prepovedal nadaljevanje take poizkuse, (v strahu, da se ne porušijo razpokane hiše), pravoslavni sobor pa bo še dolgo kazal svoja polodkrita rebra in pričel še poznim generacijam, da je Varšava bila nekdanj rusko gubernalno mesto.

Dne 2. listopada so v Varšavi z veliko častjo in slavnostjo pokopali kosti neznanega vojaka na Saškem trgu. Zemeljski ostanki neznanega vojaka naj bodo v bodočnosti simbol vseh teh neštevilnih sinov, ki so polegali za domovino v svetovni vojni, neomenjeni in

neodlikovani, grob pa naj postane božja pot celega naroda, kamor bo hodil še v poznih časih častit in hvalit spomin padlih vojakov. Vsak dan prehodi mimo groba neznanega vojaka tisoče ljudi in vsak mimoidoči se pobožno odkrije. Gorje neotesancu, ki tega ne bi storil ali ki ne bi vzel cigarete iz ust. Takoj ga obkolijo pregoreli državljani in začenja se ulični pouk o dobrem taktu in patriotičnih čustvih, ki se navadno konča na policiji. V teku dveh tednov so napisali na varšavski policiji že preko 20 takih protokolov. Nič čudnega, saj so Poljaki silno temperamentni in morda najbolj prepirljiv narod na svetu.

Varšavski magistrat je začel boj proti poljubovanju. Poljubovanje je namreč zelo razširjeno, kajti poljub na usta je tu navadni tovariški pozdrav. Poljubljajo se vsi, starejši gospodje, ki se srečajo na ulici, uradniki, ki pridejo v pisarno, znanci v kavarni, dijaki med seboj itd. Najbolj pa je seveda razširjen ta nežni in čustveni način pozdravljanja med lepim spolom, zlasti med žensko šolsko mladino. Pri srečanju in slovesu se dekleta kar ne morejo napoljubovati, še enkrat in še enkrat morajo strniti rdeča usteca kakor zaljubljeni na provincijalnem gledališkem odru. Da napravi konec tej prisrčni, toda nehiigijeni navadi, pripravlja magistrat strogo odredbo, glasom katere bode prepovedano poljubovanje med mladino v šolah in ki bo visela na steni v vsakem razredu. Mrzli časi brez čustva in nežnosti čakajo torej prelepe varšavske gimnazistke.

Dr. Božena Kokalj.

'Slovenec' in 'Mali list'.

»Slovenec« nadaljuje s svojim zagovorom »Malega lista«. Očividno ne čuti, da postaja umazanost vedno večja, čim dalje jo meša. »Mali list« je zagrešil denunciacijo in tu ne pomaga noben izgovor. Še isti dan, ko je izšel »Mali list«, je že bila preiskava v ulici Lavatoio, kjer naj bi bil po »Malem listu« sedež slovenskih framasonov. Ni vreden »Mali list«, da bi mu posvetili dosti prostora, zato se omejimo zaradi »Slovenca« še na sledeče konstatcije in vprašanja:

1. Prva številka »Malega lista«, ki je izšla po atentatu na »Edinost«, je bila ona, v kateri je klevetal slovenske tržaške voditelje, da so framasoni. Da je bila ta kleveta izmišljotina, ve tudi »Slovenec«. In »Slovenec« ve tudi za močnejše in dejanske posledice te klevete. Zakaj olepšuje greh? Ali je to mar v skladu z njegovim katoliškim prepričanjem?

2. Neresnica je, da je obsodil »Mali list« nacionalizem kot hudičovo delo le z ozirom na fašizem. Ne, obsodil ga je brez ozira na fašizem, ker tudi nacionalizem ni identičen s fašizmom. Naj si gospodje pri »Slovenec« samo »Mali list« prečitajo!

3. Ker se istoveti »Slovenec« z »Malim listom«, ga vprašamo, kaj pravi na odkritja »Edinosti« z ozirom na denunciacijo »Malega lista«?

Ali se strinja »Slovenec« tudi s tem, da je »Mali list« vehementno napadel dr. Slavika na dan pogreba njegove mnogo prerano umrle hčerke, ki je s tako vneto delovala za blagor revnih Tržčanov?

Ali se strinja tudi s tem, da je predlagal kaplan Šček l. 1920. upravi »Edinosti«, da izda propagandno brošuro za prestop v pravoslavno vero?

Na to naj odgovori »Slovenec«, pa bomo prišli še z nadaljnjimi odkritji, če »Slovenec« to želi, ker okoli »Malega lista« je cela grmada umazanosti!

Politične vesti.

— Sestanek sarajevske organizacije HSS. Da prikrije nezadovoljstvo v lastni stranki, piše »Slovenec« o fronderjih v drugih strankah, zlasti rad seveda o onih v Radičevi stranki, ki gre SLS vedno bolj na živce. Tako je poročal tudi o nezaupnici, ki da jo je izrekla sarajevska mestna organizacija HSS Pavlu Radiču. O tem sestanku poroča obširno sarajevska »Večerna pošta«, ki ni radičevska in piše, da se je sestanka udeležilo 250 zaupnikov in prinaša ves govor posl. Prece, ki je prišel mesto Pavla Radiča. Na seji se je v resnici pritoževal neki Meštrič in povzročil mal nemir. Toda, ko je dal predsednik sestanka svoj predlog, da se Meštrič ne da beseda in da se izreče posl. Prece zaupnica, na glasovanje, tedaj je glasovalo za zaupnico 200 zaupnikov, proti pa nihče. Me-

štrič je nato odšel, a se potem zopet vrnil. Iz poročila »Večerne pošte« se vidi, da je »Slovenec« že čisto v volilnem spoštovanju resnice.

— Dr. Zerjav je v posebnem pismu na vel. župana obsodil žvižgač in demonstrante ob priliki Radičevega prihoda v Ljubljano. S tem pa seveda še ni odpravljena s sveta resnica, da so bili med žvižgači tudi zelo aktivni samostojni demokrati. Ti pač niso vedeli, da bi moglo sobotno in nedeljsko žvižganje roditi zelo neugodne uspehe za SDS. Ni izključeno, da se to tudi zgodi.

— Neva blamaža zagrebških pribečevcev. Tajnik SDS v Zagrebu Stevo Stojanović je vložil svoječasno zoper novinarja Slavka Cihlara radi nekega članka v »Hrvat« o persekucijah hrvatskega učiteljstva od strani Pribečevcevega režima tožbo. Da zbere material za dokaz resnice, se je obrnil Cihlar v omenjenem listu na vse žrtve s prošnjo, da mu pošljejo potrebne podatke. Zato ga je tožil Stojanović vnovič radi klevete ter zahteval preganjanje po §§ 52. in 66. tisk. zak. Sodni stol je ugodil predlogu glede preganjanja po § 52., predlog glede preganjanja po § 66. pa je odbil. Stojanović se je radi tega pritožil na banski stol, ki pa je njegov predlog odbil, in sicer v celoti, ne samo glede preganjanja po § 66.

— Ostra obsodba Cankove vlade v bolgarskem sobranju. V debati o prestolni besedi je kot prvi govoril voditelj legalne opozicije in šef demokratske stranke Malinov. Dejal je, da vladajo na Bolgarskem brezposelnost, nezakonitost in gospodarska kriza. Poleg tega se nič ne dela. Vse druge premagane države so že dosegle razne olajšave, samo Bolgarska ne dobi ničesar. Samo vsled popolne nedelavnosti Bolgarske je mogoče, da je moral prenesti bolgarski narod tudi vpad Grkov na svoje ozemlje. V gospodarstvu so razmere še slabše. Agrarna Bolgarska uvaža žito. Uvaža se sladkor, čeprav ga ima Bolgarska sama preveč. Banke ne dajo kreditov. Za tobak ni izvoza in nevarnost preli, da pade valuta. Izboljšanje more nastati le, če se izvede rekonstrukcija kabineta. Ta bi se morala zgoditi na ta način, da bi se sprejele v vlado le prvovrstne politične osebnosti. Ves narod bi moral biti zaslopan v vladi. Če se to ne zgodi, potem bo Bolgarska doživela nove notranje pretresljaje.

— Šef zemljedecev o vladi Cankova. Po Malinovu je govoril šef zemljedeškega saveza Borisov. Ko je pričel govoriti, so zapustili poslanci vladnih strank dvorano, da ne čujejo o svojih grehih. Borisov je dejal, da se more popraviti položaj Bolgarske samo s sodelovanjem vsega naroda. Angleški delegat Zveze narodov je dejal, da ne bo dobila Bolgarska nobene podpore iz tujine, dokler se ne izvedejo na Bolgarskem svobodne volitve pod kontrolo Zveze narodov. Vladna politika je označena z nespoštovanjem osnovnih človeških pravic. Ni točno, da je bila na Bolgarskem državljanska vojna, zakaj zarota ni državljanska vojna. Proti zemljedejski stranki pa je bila uprizorjena prava zarota. Nikdar še ni bil tak teror na Bolgarskem kot sedaj. Kljub temu je zemljedejska zveza tako močna, da se lahko dokumentira kot velika sila. Ni pa odgovorna samo vlada, temveč tudi legalna opozicija. Nato je Borisov ostro napadel zemljedejske renegate. Koncem njegove govora je zapustila tudi legalna opozicija dvorano, nakar se je obrnil Borisov proti Cankovu in ga obtožil kot glavnega krivca sedanjih razmer.

— Neuspeh Cankova. Sijaj Cankovove vlade ugaša celo v Sofiji. Zato je hotel Cankov z rekonstrukcijo kabineta svojo pozicijo popraviti in ponudil je trem najuglednejšim bolgarskim politikom: Ljapčevu, Fadenhehtu in Burovu, da vstopijo v vlado. Ti so pa to odklonili in g. Cankov bi se moral zadovoljiti z manipulacijskimi politikami. Ker bi pa s tem bilo preveč očitno, da njegova vlada ne uživa nobenega ugleda, bo g. Cankov rekonstrukcijo najbrže odložil ter si pomagal s terorjem makedonstvujuših.

**OLAJŠANA PLAČILA ZA
OBLEKE DAJE
O. BERNATOVIĆ**

taž. M. Klodič:

Železniška zveza Slovenije s Sušakom.

(Proge: Kočevje—Stari trg—Lukovdol—(Vrbovsko)—Srpske Moravice, Črnomelj—Vinica—Lukovdol in Sernica—St. Janž.)

Vprašanje luke na Kvarneru.

5. Gradbeni stroški železniškega tira Sušak—Martinsčica in luke Martinsčica.

Gradbeni stroški so sledeči:

a) Železnica Sušak—Martinsčica	Din 23.000.000
b) Obalni zid I., II. in III. z vsemi napr.	Din 30.000.000
c) Obalni zid I., II. in III. z vsemi napr.	Din 26.000.000
d) Vzhodni lukobran	Din 7.000.000

Skupaj Din 86.000.000

Dvigala, ki jih postavimo za začetek 17. zelo podražijo naprave. Za začetek bi zadostovale obale I., II. in III., tako da bi stroški znašali 60.000.000 dinarjev.

Mislimo, da nikdo ni mnenja, da bodi tudi luka predmet državne eksploatacije. Kljub temu pa državna uprava ne bode pri obratu luke odplačevala, ker vleče luške pristojbine, razen tega pa ima zaradi obstoja luke razmeroma obilne ugodnosti iz posrednih davkov, kakor smo jih že pri železnici iz Slovenije omenili. Ako denemo, da bode v luki Martinsčica 500.000 ton letnega prometa, bode znašali, po

vzgladu Trsta, luške pristojbine okroglo 1.400.000 dinarjev, s katero svoto so gotovo plačani letni izdatki personala in poprav v luki. Glede na ogromno važnost naše lastne luke na Kvarneru se nam zdi navedena gradbena svota naravnost neznamenita. Povdarjamo, da pomeni promet le letno povprečje; vsaj bi bode luka prazna, vsajih pa, posebno na jesen, bode razmeroma mnogo več prometa, ako ne bode kateri dan v luki sploh premalo prostora.

Prostora je v luki za 7 približno 100 m dolgih parobrodov, more pa pristati tudi 200 in več m dolgi brod, kar je v luki Karagorgje nemogoče. To je velike važnosti, da je luka, ako tudi ne po kapaciteti, pa glede velikosti posameznih brodov enakovredna velikim lukam, posebno pa z ozirom na naš izseljeniški promet.

Rekapitulacija.

1. Zahteva Slovenije po izhodu na morje, ki naj je neodvisen od inozemstva, oziroma po boljši poti kakor danes, je opravičena in odgovarja tudi interesom države.

2. Izločitev Slovenije na morje tvori na prvem mestu Kvarner, a še le v drugi vrsti oddaljene dalmatinske luke.

3. Stroški za novo železniško zvezo Slovenije z morjem so opravičeni samo ako je proga trasirana tako, da služi splošnim interesom Slovenije in države, a ne samo lokalnim.

4. Nobena navedenih prog še ne bode rentirala zadostno samo iz lokalnega prometa.

5. Pogoj za povolnejšo rentabilnost je tranzitni promet na Kvarner, tudi iz vzhodne polovice Slovenije, potem iz Avstrije in Čehoslovaške.

6. Konstataciji pod 5) ne odgovarjajo Jadrano paralelne proge, naj so to težka in draga železnica Kočevje—Brod na Kupi—Brod Moravice ali pa ta skupno s progo Črnomelj—Ogulin.

7. Omenjenemu pogoju odgovarjajo samo zveze, ki držijo bolj v navpični smeri na Kvarner.

8. Zaželjeni efekt se more doseči z zvezami Sevnica—St. Janž, Straža Toplice—Kočevje—Brod Moravice in Črnomelj—Ogulin, ali

9. vsem zahtevam se more bolje ustreči s programi Sevnica—St. Janž, Črnomelj—Vinica—Lukovdol—(Vrbovsko)—Srpske Moravice in Kočevje—Stari trg—Lukovdol. Moravice in Kočevje—Stari trg—Lukovdol, ki zahtevajo samo gradbo 85 odstotkov dolgi, z enim stroškom od samo 60 odstotkov, dočim je rentabilnost za okroglo 50% večja. Razen tega je že večina teh prog povzročila zasiguranje. Priporočati se tom zakona zasiguranje. Priporočati se mora torej iz gledišča splošnih interesov samo gradba pod 9. navedenih prog.

10. Osvoboditi se moramo odvisnosti od reške luke in povečati sušaško luko z gradbo luke v Martinsčici.

11. Končno ne smemo prezreti, da bodemo imeli le malo koristi od železnice in od luke, ako ne postavimo več brige našemu pomorstvu.

Zagreb, v oktobru 1925.

(Konec.)

Onevrne vesti.

PISMO IZ WESTFALSKEGA.

Podpisani smo že dalje časa brez dela. Prosili smo na županstvu podpore. Tam se nam je reklo, da ne dobimo ničesar, ker smo jugoslovanski državljani. Obrnili smo se na jugoslovanski konzulat v Düsseldorfu. Tudi tam nismo ničesar dobili. Rekli so nam, da nam ne morejo pomagati, ker jugoslovanska vlada ne da za svoje ljudi ničesar.

Ko smo na konzulatu vzdihovali in tožili, nam je povedala strojepriskica, da je prišla dne 13. t. m. h. konzulu v Düsseldorfu prositi podpore neka družina, ki je bila izgnana iz Francoskega. Tudi ti ljudje niso dobili ničesar.

Družinski oče je zahteval potni list za Belgijo. Dobil ga je. Toda na kakšen način? Moral je iti na ulico ter potrebiti denar pribračiti.

Mlad fant, razcapan, da mu je gledal palec iz čevlja, je hotel iti, ker ni imel ne dela, ne jela v Jugoslavijo k vojakom. Obrnil se je na konzulat. Tam so mu rekli, da dobi potni list brezplačno, toda denar za vožnjo si mora preskrbeti sam.

Avstrijski konzulat dela drugače. Omenjeni fant je bil pri avstrijskem konzulu v Kölnu ter je prosil podpore. Konzul mu je dejal, da naj gre k jugoslovanskemu konzulu v Düsseldorf. Fant je odgovoril, da ne more iti tako daleč peš in avstrijski konzul mu je dal iz lastnega žepa 5 mark, da se je lahko peljal.

Andreas P. — Karl P.

— Spored slavnosti Narodne odbrane za Hrvatsko, Slavonijo in Slovenijo dne 1. in 2. decembra v Beogradu. 1. XII.: Ob 10.30 dop. na Terazijah blagoslovljenje zastave beogradske organizacije. Blagoslovljenja se udeležijo delegati vseh kulturnih in nacionalnih združenj iz vse države. Kurnoval bo Nj. kralj. Vel. prestolonaslednik Peter. Po blagoslovljenju se formira povorka, ki odide pred dvor, da pozdravi Nj. Vel. kralja ter Visokega kuma. Popoldne bo koncert vojaške godbe na Terazijah, zvečer ob 6. bakljada pred mestno hišo. Od mestne hiše se pomika povorka po Knez Mihajlovi in Kralja Milana ulici, kjer pozdravi Kraljevski Dom, nakar gre do Slavije, kjer se razide. Ob 9. zvečer je tovariški sestanek delegatov in članov Narodne odbrane iz vse države ter gostov. — 2. XII.: Ob 9. dopoldne položijo delegacije na grob Neznanega junaka venec ter počaste spomin onih, ki so padli za svobodo in ujedinjenje. Ob 11. se vrši v Saborni cerkvi svečan parastos za umrle poverjenike in člane Narodne odbrane, nacionalne delavce in ustanovitelje Narodne odbrane. Ob 4.30 bo slavnostno predavanje Nar. odbrane v domu Kola srbskih sester. Govorili bodo: bivši predsednik nar. skupščine in narodni poslanec Ljuba Jovanović o delu Nar. odbrane v minulosti; univ. prof. in bivši predsednik Nar. odbrane v Ameriki Miloš Trivunac o nalogah Nar. odbrane na kulturnem in prosvetnem polju; nar. posl. Jovo Jovanović o političnih pokretnih v sosednjih državah. Zvečer ob 8. je slavnostna predstava v Narodnem gledališču. Oba dneva se bodo nabirali prispevki ter prodajali spominski znaki Narodne odbrane v korist fonda Nar. odbrane za šolanje njenih gojencev. Našim bratom v tujini preli raznarodovanje in uničenje. Sovinstvena propaganda zoper našo ujedinjeno domovino v sosednjih državah je velika! Okrepimo naš narod socialno, kulturno in gospodarsko! Ustvarimo lastno narodno kulturo in nacionalno ideologijo. Podpirajmo Narodno odbrano in njene svetle tradicije. V Narodni odbrani je prostor za vse zavedne rodoljube.

— Novo inšpektorsko mesto. V najkrajšem času bo podpisani v prosvetnem ministrstvu ukaz o ustanovitvi novega inšpektorskega mesta. Gre namreč za inšpektorat za higijensko in tehnična vprašanja. Kot najresnejši kandidat se navaja ing. Avgust Košutič.

— Obnašanje železniških uslužbenecv napram občinstvu, posebno napram potnikom III. razreda, daje še vedno povod za pritožbe. Zato je pozval prometni minister te uslužbence, da se obnašajo dostojno in uljudno. Vsak, kdor se pregreši zoper to odredbo, bo strogo kaznovan. Neuljudni sprevodniki bodo odstranjeni od svojih mest. Zoper uslužbence, ki prekorajajo meje službene oblasti, vpiše lahko vsakdo pritožbo v posebno knjigo, ki je v to svrhu na vsaki postaji na razpolago, ali vložiti pismeno pritožbo na železniško direkcijo. Da pa more vršiti železniški personal svojo službo v redu, je treba, da gleda tudi občinstvo na red in snago.

— Zakon o prometnem osebju. Uprava Jugoslovanskega železničarskega združenja je pretresala na svojih zadnjih sejah novi zakonski načrt o prometnem osebju, ki je bil izdelan v prometnem ministrstvu. Uprava pošlje ministrstvu daljšo spomenico, v kateri zahteva, da se vnesejo v novi zakonski načrt v korist železniškega osebja razne izpremembe in dopolnila.

— Nove telefonske proge. Načelnik ministrstva pošt in telegrafa Milan Gjorgjević pregleduje te dni gradbo nove telefonske proge Zagreb—Ljubljana, nato se poda v Osijek, da inspicira gradbo tamkajšnjih novih telefonskih prog.

— Zatiranje naših ljudi v Istri. V buzet-skem okraju obstojita dve ženski društvi: »Soča« pri Sv. Ivanu in »Mina« pri Sv. Martinu. Te dni so prišli v obe vasi karabinjerji, udarli v društvene lokale in zaplenili knjige. Tajnici so odvedli s seboj na karabinjersko postajo ter ju skušali na vse mogoče načine prisiliti, da bi bili izpovedali, kdo je organizator slovenskih ženskih društev v Istri. Drugi dan so poklicali na postajo tajnika buzet-ske posojilnice Ivana Klariča, mu pokazali fotografijo udeležencev nekega izleta na Učko, ter zahtevali, da jim pove imena vseh fotografiranih oseb. Ko se je hotel peljati Klarič dan pozneje službenim potom v Trst, so ga na železniški postaji aretirali ter preiskali. Ker so našli pri njem dve pismi, naslovljeni na »Istarsko Riječ«, ki jih niso raz-

umeli, so ga uklenili ter gnali na policijo. Tam je bil sestavljen zapisnik, v katerem je bilo ugotovljeno, da so našli pri njem tudi orožje — žepni nož. Nato so ga predali sodišču. Sodnik je Klariča, videč, da ni ničesar zakrivil, dve minuti pozneje izpustil na svobodo.

— Imenovanje. Za načelnika prosvetnega oddelka v ljubljanski oblasti je imenovan prof. dr. Lončar. Novoimenovani šef je vsestransko objektivna oseba ter priznan znanstvenik in strokovnjak.

— Iz železniške službe. Generalni direktor državnih železnic Mihajlo Ilić je vpokojen, na njegovo mesto pa je imenovan dosedanjí pomočnik Vlada Babović. Za pomočnika generalnega direktorja je imenovan bivši direktor zagrebške železniške direkcije, Franič.

— Eksplozijska katastrofa v perzijski smodnišnici. »Times« poroča iz Bassoraha: V smodnišnici v Ashvaru (Perzija) je nastala eksplozija. Ubitih je bilo 71 vojakov.

— Umor v Vašah pri Medvodah bo najbrže kmalu pojasnjen. S sodno komisijo je prišel na lice mesta neki ljubljanski detektiv, ki si je izposodil v to svrhu od nekega industri-jalca policijskega psa. (Odkar je bil namreč vpokojen prejšnji nadzornik detektivov, ki je imel lastnega policijskega psa, ljubljanski policija žal s tako živaljo ne razpolaga, ker — država ne da potrebnega denarja!) Pes je tekel od umorjenke naravnost k bližnji vodi — kjer si je morilec najbrže umival roke —, od tam pa k sosedu pred sobo konjskega pre-kupčevalca Janeza Jarca, ki ga je orožništvo že dan popreje kot osumljenca zaslišalo, vendar ne aretiralo, ker proti njemu ni bilo nobenih dokazov. To pot je bila izvršena hiš-na preiskava, ki je imela presenetljivi uspeh: V sobi je bilo najdenih več okrvavljenih predmetov, med drugimi okrvavljen suknič. Orožniki so izvedeli, da je bil Jarc na dan umora okrog 19. ure v dveh gostilnah v Med-vodah. Bil je tako zamišljen, da so ga ljudje povsodi izpraševali, kaj mu je. V eni izmed gostiln je izvelel krvavi robec ter trdil, da je ta dan hudo iz nosa krvavel. Ugotovljeno je dalje, da je mož umorjenko, ki ga sicer ni marala, pač pa se ga bala, ker je znan nasilnež, že opečeno spolno zlorabil. Takisto je dognano, da jo je hotel tudi usodepolnega dne popoldne zlorabiti, da pa ga je odpodila, ga ozmerjala ter mu zagrozila, da bo plačal alimente, nakar ji je zagrozil, da jo rajše ubije. Končno so konstatirali zdravniki, da je bilo dekle neposredno pred umorom spolno zlorabljeno. Na podlagi teh in še drugih indicij je bil konjski mešetar aretiran in predan sodišču. Ker je našla komisija na vratih v hlevu krvav odtis cele roke, so dotični kos vrat odžagali in prenesli v Ljubljano v svrhu daktiloskopskega pregleda. Če se izkaže, da izvira odtis od Jarčeve roke, bo prišel konjski mešetar spričo vseh teh težkih indicij pač v obupen položaj...

— Dva atentatorja in špijona. Te dni sta bila aretirana v Osijeku muslimana Febih Balković iz Zvornika in Eržev Delbegović iz Tuzle. Prvoimenovani je umoril pred tremi leti v Tuzli nekega bivšega avstro-ogrškega stotnika, nakar je pobegnil z Delbegovićem na Madžarsko. Tam sta uganjala lopova špi-jonažo v prid Madžarski.

— Rodbinska tragedija, posledica ponesre-čenih borznih spekulacij. V Berlinu so našli te dni v njihovem stanovanju borznega agenta Fritz Falkensteina, njegovo soprogo in nje-govega dvestoletnega sinčka ležeče s strelnimi ranami v mlakah krvi na tleh. Falkenstein in njegov otrok sta bila mrtva, dočim je bilo opaziti pri materi še slabe znake življenja. Preiskava je ugotovila, da se je ustrelil Fal-kenstein kot prvi sam, nakar je ustrelila nje-gova soproga svojega otroka ter obrnila konč-no orožje proti sebi. Težko poškodovano so prepeljali v bolnico. Dasi ima črepinjo hudo razbito, utegne ostati pri življenju. Vendar bo pa skoro gotovo oslepela na obe oči. Gospa Falkenstein je zapustila pismo, v kate-rem sporoča svoji služkinji, da je dejanje posledica ponesrečenih borznih spekulacij. Pismu je bila priložena manjša vsota denarja s pripombo, da zapušča ta denar in svojo zlato zapestnico služkinji kot nagrado za zvesto službovanje.

— Doktorica filozofije — pustolovka. Ta-koj po končani svetovni vojni je jela igrati v Beogradu sijajno vlogo doktorica filozofije Vladislava Polit-Desančić. Občevala je v naj-boljših krogih, posebno rada se je vrтела po skupščinskih koloarih. Z večimi politiki, med njimi tudi ministri, je bila v ozkih prijateljskih stikih. Zato je naravno, da je bila tudi jugoslovanska dopisnica berlinskih listov. Ži-vela je silno luksurizno. Nosila je fascinujo-če toalete. Držala si je lakaje, avtomobil, liv-ranega soferja itd. Sedaj pa se je izkazalo, da je dr. filozofije Vladislava Desančić čisto navadna goljufica in pustolovka, ki je oško-ovala številne banke in trgovine za težke svote. Medtem jo je, predno so ji prišli na sled, pravočasno odkurila v Romunijo.

— Nehumano postopanje. Te dni je bilo izgnanih iz Beograda 26 oseb v njihove do-movinske občine. Do Vinkovcev so se peljali z vlakom, od tam pa je nadaljeval transport potovanje peš. Izgnanci, med katerimi so se nahajali med drugim tudi inozemci (Nemci) — inženirji, strojepriske in doječje matere, so morali slabo oblečeni počivati na prostem dasi je lilo kot iz škafa.

— Soproga inženjerja Mareka po nedolž-nem obdolženju. Z Dunaja poročajo: Soproga

inženjerja Mareka, ki je zapleten, kakor zna-no, ker si je odsekalo nogo, v kočljiv proces z neko zavarovalno družbo, je bila izpuščena iz preiskovalnega zapora. Preiskava je do-gnala, da so vse obdolžitve, ki so bile zoper njo vložene, brez vsake podlage. Gospa Ma-rek je bila duševno in fizično zlomljena ter jo je moral spremiti domov zdravnik.

— Za patrona hribolazcev je povzval papež Pij XI. sv. Bernarda methonskega, ki je usta-novil, kakor se domneva, leta 962 slavni sa-mostan sv. Bernarda. Ta svetnik je bil ne-umoren hribolazec. Na svojih turah na Monte-Roso in Mont Blanc je prevrnil in razbil v svetem ogorčenju vse Jupitrove kipe, ki so čuvali prelaze malega in velikega sv. Ber-narda.

— Mož prodan in kupljen za 5000 Din. Ne-ki bančni uradnik v Zagrebu je živel, kot marsikdo, v nesrečnem zakonu in iskal je, kot marsikdo, utehe pri drugi. Ko je uje-gova Ksantipa izvedela, da gori za njenega možička srce neke mlade tipkarice, njegove kolegije, se je podala k svoji konkurentinji ter ji ponudila moža na prodaj za 5000 Din. Tipkarica ni imela toliko denarja pri roki, zato je stavila protiponudbo: Izjavila je, da je s ceno zadovoljna, toda plačala bi jo v me-sečnih obrokih po 1000 Din. S tem pa Ksan-tipa ni bila zadovoljna. Zato si je tipkarica denar izposodila ter odštela vso kupnino na-enkrat. Ko je prišel mož tistega dne domov, je opazil v stanovanju velike izpremembe. Ko mu je v novi toaleti se šopireča Ksantipa zadevo pojasnila, je rešil problem na sledeči način. Ženo je brenil skozi vrata, tipkarico pa, ki ga je pričakovala v njegovi sobi ter ga sprejela, prožec mu roke v objem, z vzkli-kom: »Moj, samo moj!«, pošteno oštel ter odslvolil nekoliko bolj uljudno. Naslednji dan je vzel predjem, vrnil svoji ljubici kupnino ter ostal rajši sam, brez žene, pa tudi brez ljubice.

— Ciganska idila. Iz Čehoslovaške in Av-strije je prispel te dni v Maribor transport ci-ganov, ki so jih izgnali od tam kot nadležne tujece. Cigani so se utaborili začasno enostav-no v kolodvorski čakalnici. Kmalu je prišel za njimi tudi njihov »poglavar«, ki jih je imel odvesti v Čakover. Ker družba še ni bi-la polnoštevilno zbrana, se je pojavila med cigani tudi škorklja, ki je prinesla temnopol-tega kričaća.

— Uspeh raziskavanja v severnem delu Ura-la. Te dni se je vrnila v Leningrad ekspedi-cija akademije znanosti, ki je raziskavala nad leto dni pod vodstvom prof. Korotkova severno uralsko ozemlje. Ekspedicija je pre-iskala kraje, kamor še ni stopila človeška no-ga. Prehod preko Urala, je bil silno težak. Rezultati raziskavanja so bili naravnost iz-redni. Ekspedicija je našla bogata ležišča platine, obenem pa redke eksplanare rastlin in živali. Raziskovanje, ki ga je razlegnila ekspedicija v polarne kraje je bilo radi ostrega podnebja in neobljudenosti pokrajine jako naporno.

— Francoska ekspedicija na severni tečaj. Kakor poročajo iz Pariza, odide koncem ap-ri-la 1926 iz Dunkirchena francoska ekspedi-cija na severni tečaj. Priprave vodi poročnik mornarice Sales. Bazo etablira ekspedicija v Svalbardu na Spitzbergh. Od tam bo sku-šala doseči severni tečaj na avtomobilnih saneh. Na severnem tečaju namerava ostati dva do tri tedne, nakar odpotuje v hidropla-nih preko Alaske v etapah v Newyork. Poto-vanje ima trajati 4 do 5 mesecev.

— Razpis načrta za naš razstavni paviljon v Filadelfiji. Ministrstvo trgovine in indu-strije razpisuje natečaj za izdelavo idejnih skic, po katerih bi se lahko izvedli detajlni načrti gradnje našega reprezentativnega pa-viljona na mednarodni svetovni razstavi v Filadelfiji. Rok do 10. decembra t. l. Natanč-nejši pogoji se dobe pri velikem županu ljubljanske oblasti, oddelek za trgovino.

Na vrhuncu!

prvovrstne izdelave in kakovosti
blaga je naša zimska zaloga
oblec in ulstrov

Jos. Rojina, Ljubljana

— Slon in klown. Klown cirkusa Kludsky, ki se mudi sedaj v Bratislavi, si je notiral v maneži nekaj v svojo bilježnico. Nenadoma je bil poklican. Oditel je iz maneže ter po-zabil pri tem svojo bilježnico, v kateri je imel potni list, nekaj drugih dokumentov in večjo svoto denarja. Ko se je vrnil, je na svoje ne-prijetno presenečenje opazil, da mu je med tem požrl veliki slon »Baby« bilježnico z vso vsebino.

— Vlomilec-specialisti. Po tirolskih gorah se klati družba vlomilcev, ki plenijo planin-ske koč. Domneva se, da so člani te tolpe brezposelni iz »raja«.

— 84 ur neprenehoma plesal. Nova ideja, ki se je pojavila prvič pred par leti v Ameri-ki, namreč borba za najvišji časovni rekord v plesanju, je našla, kot se zdi, sedaj pristaše na Francoskem. V Metzju je plesal te dni neki Charles Nicolas neprenehoma 84 ur ter

pobil s tem svojega tekmeča Italijana Gina Tivana, ki se je vrtil 78 ur po plesni dvora-ni. Pri nekem prejšnjem poizkusu je vzira-jal Nicolas samo 60 ur. Mož stremi po tem, da doseže rekord 100 ur ter pobije s tem še nekega Angleža, ki je plesal 96 ur.

Ljubljana.

— Novinarska koncertna akademija. Na praznik narodnega ujedinjenja dne 1. decem-bra priredi »Jugoslovensko novinarsko udru-ženje« v veliki dvorani »Uniona« svojo tradi-cijonelno koncertno akademijo, pri kateri so-delujejo naša najboljša pevka društva »Ljub-ljanski Zvon«, »Ljubljana«, »Glasbena Mati-ca«, »Slavec« ter »Orkestralno društvo Glas-bene Matice«, ki vzbujajo s svojimi nastopi v naši javnosti splošno pozornost. Reputacija teh društev je najboljša jamstvo, da bo no-vinarska koncertna akademija v vseh ozirih prvovrstna prireditelj. Koncertov v tako ve-likem obsegu in s tako bogatim sporedom Ljubljana sploh ne pozna in zato je vsakolet-na novinarska prireditev, ki je obenem pro-slava narodnega praznika, tem večjega po-mena. Po koncertu bo družabni večer, na ka-terem sodeluje godba dravske divizije.

— Stalna katehetska služba na mestni žen-ski realni gimnaziji. Rok za vlaganje prošnje določen je do 7. decembra 1925.

Glas iz občinstva.

Mestna elektrarna je pričela štediti! Pre-bivalci Tržaške ceste smo se pravkar razve-selili nove cestne razsvetljave. Žarnice so se zamenjale s svetlejšimi in tudi gosteje raz-postavile. Toda, kako smo se te dni začudili, ko smo videli, da se vsa razsvetljava naše ceste popolnoma ukinje, medtem ko po bližnji okolici žarnice gorijo. Proti temu odločno protestiramo! Če že moramo gaziti blato do kolena, dajte nam vsaj poštene razsvetljave, ki jo menda ravno tako zaslužimo kot pre-bivalci Mestnega loga ali nove Miklošičeve ceste, ki ima vsaj lep asfaltiran tlak. Na Tržaški cesti je popolnoma še velik promet: želez-ničarji se vračajo iz službe, drugi iz gledali-šča, iz drugih služb itd. Ako misli mestna elek-trarna res štediti, naj štedi drugod, nam pa naj pusti goreti svetiljke vsaj do ene ure, da bo zadovoljila one, ki prihajajo domov v tem času. (Oni, ki odhajajo zgodaj v službo bodo še vedno »ta kratko« pognili.) Tudi Vičani vam bodo hvaležni. — Prizadeti.

Prosveta.

Za koncert Udruženja Novinarjev, sekcija Ljubljana, ki se vrši na narodni praznik dne 1. decembra ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani, so vstopnice od danes naprej v predpro-daji v Matični knjigarni. Sedeži od 35 Din navzdol, stojišča po 7, dijaška po 5 Din.

Filharmonična družba v Ljubljani priredi svoj I. komorni koncert v letošnji koncertni sezoni v ponedeljek, dne 7. decembra ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani. Spored večera izvajajo vijolinski virtuozi Jan Slais (gosti), ga. Ruža Slais (klavir) in O. Hübner (solisti) narodnega gledališča v Ljubljani. Na sporedu so trio skladateljev Janačka, Vomačka in Rahmaninov. Natančen spored objavimo v kratkem.

Pripravniki za operni zbor. Uprava Narod-nega gledališča v Ljubljani sprejme za svoj operni zbor nekaj pripravnikov, ki bodo po-zneje angažirani kot redni člani opernega zbora Narodnega gledališča. Pogoji sprejema so: lep in obsežen glas ter dober posluh in čista intonacija. Reflektanti naj se javijo pis-meno ali ustmeno ravnatelju opere g. Mirko Poliču.

Premijera Foersterjeve opere »Eva« v naši operi. V petek, dne 27. t. m. se poje prvo-krat v naši operi I. B. Foersterjeva opera »Eva«, ki zavzema jako odlično mesto v vrsti čeških opernih del. Skladatelj Foerster je napisal to delo v Hamburgu v letih 1895 do 1897 ter je bila prvič javno izvajana v Pragi 1. januarja 1899, na Dunaju pa se je prvič javno izvajala 21. decembra 1915 in sicer v Volksoperi. V svoji operi »Evi« je Foerster ustvaril sijajno in zelo pestro glasbo. Opera je zgrajena na večih motivih, ki pa se zdru-žijo v enotno linijo in tvorijo mogočno delo, katero se naslanja na Wagnerjeve deklama-torične principe. Čeprav so Foersterju lirič-na mesta najbolj pri srcu, vendar najdemo v operi tudi velike dramatične momente jako izrazite učinkovitosti. — I. B. Foerster je iz-redno čuteč glasbenik, ki, čeprav spada ča-sovno med mlajše češke komponiste spaja starejšo generacijo (Smetana-Dvořak) z no-vejšo (Novak-Suk). Njegova glasba je globo-ko občutena ter tehnično absolutno dovršena. Foerster je napisal dolgo vrsto del iz vseh glasbenih panog. V njegovih delih najdemo pesmi na tekste velikih pesnikov vseh sve-tovnih literatur; njegova zborovska dela se izvajajo z največjim uspehom in najboljše če-ški zbori so pogostokrat na mednarodnih koncertih ravno z Foersterjevimi deli odnesli prvenstvo; napisal je pa tudi več simfonič-nih in pa komornih del. Njegove opere so: Eva, Jesika, Debora, Nepremagljivi in Sree. I. B. Foerster, ki je nečak našega Antona Foersterja deluje kot konservatorski profes-or na državnem konservatoriju v Pragi. Pre-mijera se vrši v petek, dne 27. t. m. in sicer za red A.

Naše dijaštvo opozarjamo na drugo dijaško predstavo v tej sezoni, ki se vrši v soboto, dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne v dramskem gledališču. Vpizori se Shakespe-aroava klasična igra »Zimska pravljica«, v ka-teri sodeluje skoraj ves dramski ensambel in pa orkester dravske divizijske godbe. Cene za to predstavo so znižane, in so sedeži že v predprodaji pri dnevni blagajni v operi.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
torek, dne 24. novembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 bl. 75; Loterijska državna renta za voj-

Samo še danes

se predvaja I. del najlepšega in največjega filma vseh časov.

Samo še danes

„NIBELUNGI“

Vsled velike dolžine filma se vrše predstave ob: 3., 5., 7. in 9. uri. — Pomnoženi umetniški orkester svira pri vseh predstavah. — Preskrbite si pravočasno vstopnice.

EHRA KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani (Tel. 124).

no škodo bl. 282; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 204; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 210; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 102, zaklj. 102; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 950; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 49; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 123; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 320, bl. 332; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120, bl. 125; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 34; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Šešire«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 146, bl. 153.

Blago: Bukova drva, suha, cepanice, do 10% okroglice, feo meja 3 vag., den. 25, bl. 25, zaklj. 25; bukove okroglice, meterske, oziroma 1.20 m dolge, suhe, zdrave, od ca 4 do 8 cm prem. debelj., feo vag. Postojna tranz. 1 vag., den. 22, bl. 22, zaklj. 22; hrastova meterska, suha, zdrava drva z do 15% okroglice, feo vag., Postojna tranz. 20 vag., den. 20, bl. 20.50, zaklj. 20; hrastovi neobrobjeni plohi: 70 mm od 2.70 m naprej; 80 mm od 2.80 do 3.10 m; 110 mm od 2.20 do 2.50 m, vse od 22 cm naprej, feo vag. Postojna tranz. 1 vag., den. 1080, bl. 1100, zaklj. 1100; hrastovi ostrorobi plohi, 43 mm, od 2.60 in 2.70 m, 50 mm, od 2.80, 2.90, 3 m, vse od 18—28 cm šir., feo vag. Postojna tranz. 1 vag., den. 1300, bl. 1300, zaklj. 1300; smrekove obložnice (laderine), glasom note, feo meja tranz. blago

660; pšenica banaška, 76 kg, feo vag. nakl. postaja bl. 245; pšenica bačka, 76 kg, par. Ljubljana bl. 290; pšenica, 76/77, 2% pr. par. Bjelovar 1 vag., den. 250, bl. 250, zaklj. 250; pšenica, 76, feo vag. slav. postaja bl. 250; koruza stara, feo nakl. post. par. Novi Sad bl. 160; koruza stara, par. Ljubljana bl. 190; koruza stara, rumenozobata, feo vag. Ljubljana gor. kol. bl. 200; koruza stara, okrogla, feo vag. Ljubljana gor. kol. bl. 220; koruza umetno sušena, par. Novi Sad bl. 145; koruza umetno sušena, par. Ljubljana bl. 180; koruza nova, času primerno suha, par. Novi Sad bl. 115; oves, feo vag. slav. postaja bl. 170; otrobi debeli v vrečah, par. Novi Sad blago 145; otrobi drobni, feo vag. Djakovo bl. 120; otrobi drobni, feo Ljubljana bl. 140; ajda domača, par. Ljubljana bl. 270; proso domače, feo vag. prekm. post. bl. 215; krompir beli, feo vag. prekm. post. bl. 63; orehi, feo vag. Koprivnica ¼ vag., den. 825, bl. 825, zaklj. 825; orehi v vrečah, po vzorcu, feo vagon gor. kol. par. Ljubljana, za takoj bl. 900; fižol beli, ban., v eg. vr. par. Postojna blago 275; fižol rjavi, ban., v eg. vr. par. Postojna bl. 260; leča sladkorna, feo vag. Ljubljana den. 400; brinje italj., feo vag. Ljubljana den. 375.

Borze.
Zagreb, dne 24. nov. Devize. Newyork ček 56.1—56.7, London izplačilo 272.78—274.78, Curih 1085.4—1093.4, Milan izplačilo 227.34—229.74, Praga 166.4—168.4, Dunaj 791—801, Berlin 1339.3—1349.3, Budimpešta 0.0791—0.0801.

Curih, dne 24. nov. Beograd 9.17, Newyork 518.75, London 25.135, Pariz 20.10, Pra-

ga 15.375, Milan 21.05, Varšava 74.50, Bukarešta 2.315, Sofija 3.775, Dunaj 73.075, Berlin 123.50, Budimpešta 0.007270.

× **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. novembra t. l. ponudbe za dobavo 5000 kg bazičnega martinovega plovnega jekla ter za dobavo raznega mehkega lesa; do 2. decembra t. l. ponudbe za dobavo žične vrvi ter za dobavo 3240 kg drogova iz medenine. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 15. decembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 5000 kg bombaža za ležišča in 500 kg lanenih krp za politiranje. — Dne 16. decembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega železnega materijala (žebli za tračnice, spojni vijaki in Groverkolute). — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

POD VOJAŠKO DIKTATURO.

Odlomek iz Victor Auburtin-ovih skic.

Špansko poslovanje.

Tujec s severa se je pripeljal v Madrid ter se nastanil v hotelu. Ima tu prijatelja, ki se piše Don Placido Gonzalez in ki je lastnik trgovine s peresniki. Tujec bi rad dogovoril s tem svojim prijateljem sestanek. Zato sklene, da ga pokliče po telefonu.

Telefoniranje v Madridu obstoji v tem, da vpiješ pol ure v aparat »oiga« — »Ali me

čujete?« — nakar odgovori melodičen ženski glas »diga« — »Govorite!« Ko se je ponavljalo to kake pol ure, obesiš slušalo zopet na telefon, sedeš ter pišeš dotičnemu pismo.

Tujec iz severa piše torej svojemu prijatelju Placido Gonzalezu pismo ter ga izroči portirju, da ga odda po pošti. Toda portir mu svetuje, da naj pisma ne pošlje po pošti, ker bi prišlo v tem slučaju pač prepozno, temveč naj ga pošlje rajši po selu. Urnih korakov, nagel ko Merkur, odlihti sel s pismom. Čez osem dni pride odgovor, da je Don Placido Gonzalez vsako dopoldne na razpolago v svoji trgovini ter da ga bo zelo veselilo, če ga njegov prijatelj s severa obišče.

Naslednjega dne stoji tujec ob enajstih dopoldne v trgovini svojega prijatelja ter izprašuje komije, če bi mogel govoriti z Don Placidom. Ne. Don Placido še ni tu. Vsak trenutek mora priti. Mogoče se vrne Vaša Milost čez eno uro.

Tujec odide po opravkih ter pride ob dvanajstih zopet. Ali je Don Placido sedaj že tu? Da, sedaj je Don Placido že prišel. Torej bi lahko z njim govoril? Ne, Vaša Milost, Don Placido je že zopet odšel. Kdaj pa se vrne? Komi (smehljaje se spričo take navčnosti): Danes se Don Placido ne vrne več.

Don Placido Gonzalez — čigar trgovina s peresniki sicer prav dobro uspeva — se nahaja tačas najbrže v svojem klubu. Tam sedi za visokim oknom ter gleda dve uri na cesto. Motri dame, ki hodijo mimo.

(141)

Okolnariaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Adam ji pomaga in tudi potem, ko položi težko telo v grob, česar bi sama ne bila mogla storiti.

»Leonor,« začne zopet z jokavim glasom, »ali ga ne bomo dali vsaj v krsto...«

Zopet ne konča. Njen molk govori prerazločen jezik.

Potem prime zopet lopato, enakomerno pada zemlja na mrtveca. Tudi zdaj ji pomaga Adam.

Dovršeno je. Nad zemeljskimi ostanki onega, o katerem je rekla v svoji trmi pred kratkim Leonor, da ga sovražijo, se dviga gol kup zemlje.

»Nesite posodo in lopate v avtomobil!«

Izgovori mirno, ne trdo, kar bi bolj odgovarjalo njenemu izrazu, le nekoliko trudno.

»Jokajte, Leonor, tak jokajte vsaj!« zastoka Adam.

»Jokati? Čemu jokati? Vozite v smeri proti mestu, ne predalec in prižgite električno luč, da najdem avto; pridem kmalu za vami!«

Adam ne stavi nobenega vprašanja, le uboga njene besede. Zaromet ugasne, avtomobil zdrči v temno noč, tja, kjer se svetilka v daljavi Buenos Aires, kot svečano razsvetljeno mesto.

Potem se ustavi, Adam čaka in kmalu pride Leonor. Hotela je biti na grobu nekaj časa sama.

»Kaj sedaj, Adam?«

»Da, kam sedaj?«

Šele sedaj se udro solze staremu suhemu možičku, joka in ihti kot otrok. A Leonor še vedno nič.

Tedaj se oglasita ujeti dami. Lucia obupno kliče mis Morrisovo.

Ta se poda v jedilnico in napravi luč.

Mlajša je vsa v solzah, mati pa je silno razburjena, fanatična jeza ji govori iz oči.

»Vse bom razodela, vse, vse, jaz moram, moram, Bog mi je zapovedal!« upije s cvilečim glasom.

»Kaj boste razodeli?« vpraša Leonor mirno.

»Moj mož je kriv — proklet, proklet, proklet naj bo!«

»Zakaj ta strašna kletev? Kaj imate na vesti?« vpraša Leonor polnoma mirno ali malomarno.

Stara dama pove vse, in sicer, da se je hotel polastiti njen soprog, predsednik, z nekaterimi drugimi prebivalci Buenos Airesa mis Leonor Morrisove in njenega avtomobila s pretkanostjo ali s silo, tudi s pomočjo državne sile, da ji odvzamejo njeno skrivnost, za katero jim je podelila neka newyorška firma sto milijonov dolarjev. Če zaslužijo le deseti del, jim to že zadostuje.

Stara dama pove vse, vse prav natančno, na dan pridejo prav peklenski načrti. Ne povemo jih, ker se niso izvršili.

Zakaj je razodela vse to stara dama? Ker pač ni mogla več prenašati jetništva. Zadnje ure in ves obup

so bili vzrok temu. In bila je pač bigotna Španjolka, pri kateri ima vera včasih prav poseben učinek. Morala si je olajšati vest.

Glavno pa je, da ta izpoved ne zanima Leonor niti najmanjše ne. Ne stavi niti enega vprašanja.

»Tako? No, to me sedaj prav nič več ne zanima — prav nič — vi ste prosti, povedem vas nazaj v mesto.«

Tako govoreč odide iz jedilnice in vodi avtomobil počasi proti razsvetljenemu mestu.

Ko napravi komaj pol pota, zasliši klice. Zaromet pokaže jezdece, ki jih zopet vodi predsednik.

»Pri vsem, kar mi je sveto, sennor Hartunga ne moremo najti, kakor tudi smo...«

»Je že dobro, on je že tu.«

»Kaj, vi ga imate?« ostrmi predsednik.

Razveseli se šele potem.

»Da, — dobila — sem — ga — nazaj!« izgovore počasi deklirane ustne.

»O, potem je vse dobro, potem je vse dobro! Ali, kako pa je vse to bilo?«

»Z vami pač vse to ni bilo v nikaki zvezi.«

»Z menoj...? Kako to mislite?«

»Bili so drugi, ki so vas prehiteli.«

»Mene — prehiteli.« jeclja predsednik.

»Vaša žena mi je vse razodela.«

Konj poskoči, kakor da ga je hotel jezdec obrniti, vendar ostane.

(Dalje prih.)

Naznanilo.

Med. Univ. DR. JOSIP SMOLA naznanja cenj. občinstvu, da je 19. t. m.

otvoril na Raki pri Krškem zdravniško prakso.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

DRVA - - ČEBIN

Wolfova ulica 1/II. - Telefon 56.

Lep poslovni lokal

v prtiličju, obstoječ iz treh prostorov, z velikimi izlozhami v Gledališko ulico, odda za nizko najemnino Pokojniški zavod v Ljubljani.

Mladenič

zdrav in pošten, vajen kmetije, ži vine ter vseh ostalih poljskih del išče primerno trajno službo. — Ponudbe z navedbo plače je poslati na upravo lista pod: »Vestens«.

Absolventinja

trgovske šole želi zaposliti kot praktikaninja h kakemu večjemu ljubljanskemu podjetju. Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Marljiva«.

RADIO-aparate

in sestavne dele ima v zalogi

FRANC BAR, Ljubljana

Cankarjevo nabrežje štev. 5.

Zdravo čebulo

razpošilja od 100 kg naprej po 160 dinarjev, pri pol ali vagonem naročilu ceneje. Josip Lah, Moškanjeci.



Kje se kupi?

le pri trdku

JOSIP PETELINC

Ljubljana

BLIZU PREŠERNEGA SPOMENIKA OB VOZI najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk „GRITZ-ER“ — „ADLER“ — „PHONIX“ isto tam posamezne dele za stroje in košice, žile, olje, jermena, pneumatika. Pook o vzeznju na stroj brezplačno! Večletna garancija! Na volitvo! Na malo!

Galanterija

ter modno blago, pletenine, nogavice, sukanec, vezanine, gumbe modne, biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože jedilno orodje, škarje itd. vse to se dobi najugodnejše pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vozi.

Na veliko. Na malo.

Čevlje na obroke

proti jamstvu dobite pri trdku M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.

MAKULATURNI PAPIR

kg à Din 5.— prodaja uprava

„NARODNEGA DNEVNIKA“

VINOCET.

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta štev. 1a, II. nadstropje.

Naročajte in širite „NARODNI DNEVNIK“!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552